

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Evy Pechové a soudkyň Mgr. Michaely Bejčkové a Mgr. Aleny Krýlové v právní věci žalobkyně **EGÚ Brno, a. s.**, se sídlem Hudcova 487/76a, 612 48 Brno – Medlánky, zastoupené JUDr. Evženem Rašovským, advokátem se sídlem Špitálka 23b, 602 00 Brno, proti žalovanému **Ministerstvu životního prostředí**, se sídlem Vršovická 65, 100 10 Praha 10, o žalobě proti rozhodnutí ze dne 2. 5. 2007, č. j. 560/537/07,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 20. 12. 2006 vyslovila Správa Chráněné krajinné oblasti Žďárské vrchy podle § 44 odst. 1 a § 12 odst. 1 a 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen „zákon č. 114/1992 Sb.“), nesouhlas ve věci „Prodloužení provozu námrazoměrné stanice Studnice do roku 2020“ na pozemcích p. č. 244/13c, 242/4d, 244/16b, 242/3d, 237/1 v k. ú. Studnice u Rokytne a p. č. 290/1 v k. ú. Rokytno na Moravě.

Odvolání žalobkyně zamítl žalovaný rozhodnutím ze dne 2. 5. 2007 a napadené rozhodnutí potvrdil.

V žalobě proti rozhodnutí žalovaného žalobkyně popsala výjimečnost a cennost lokality Studnice, kde je námrazoměrná stanice umístěna již od 80. let 20. století. Poznatky zde získávané jsou využívány ve veřejném zájmu zejména pro zvýšení bezpečnosti, pro ochranu zdraví a majetku; jsou uplatňovány v národních, evropských i světových technických normách, používají je dispečeri při zabezpečování dodávek podle energetického zákona, odborné pracovní a studijní skupiny, specialisté v oblasti lesnictví, Ministerstvo životního prostředí, Český hydrometeorologický ústav aj. Při zavádění nových prvků nebo technologií se tu ověřují jejich vlastnosti nebo chování v reálných klimatických podmínkách. Tyto nové technologie přispívají k bezpečnosti osob a živočichů i k ochraně krajiny. Účelem stanice je přispívat k prohloubení poznatků o námraze; z pohledu četnosti, hmotnosti a charakteru námrazy nelze na našem území nalézt jinou výhodnější lokalitu a likvidace stanice ve Studnicích by vedla k nenahraditelné ztrátě zejména v oblasti zásobování elektrickou energií, ekologie a bezpečnosti a datových struktur (konkrétně by např. již nemohly být ověřovány vlastnosti nových technologií, což by vedlo ke konzervativnějším a podstatně dražším řešením s požadavky na větší koridory venkovních vedení, a tím i k větším zásahům do krajinného rázu). Byl by tak zničen světově unikátní soubor dat; vybudování obdobné stanice na jiném, méně vhodném místě by stálo desítky milionů korun.

Rozhodnutí žalovaného proto podle žalobkyně trpí nezákonností. Není pravda, že od 1. 1. 2006 je stavba užívána v rozporu se zákonem. Ode dne 21. 11. 2000, kdy žalobkyně podala u Správy CHKO žádost o prodloužení doby činnosti stanice do roku 2015 (podklad pro stavební řízení), vedla se Správou CHKO několik let různá jednání a předkládala požadované dokumenty. Dne 28. 12. 2005 – tedy ještě přede dnem, kdy měla být činnost stanice ukončena – podala žalobkyně žádost o změnu rozhodnutí Správy CHKO ze dne 31. 1. 1994 (pozn.: zde byl vysloven souhlas s provozem stanice do 31. 12. 2005 s tím, že poté bude činnost ukončena a pozemek uveden do původního stavu) a v následujících měsících předkládala potřebné dokumenty. Dne 26. 6. 2006 předložila žalobkyně naprosto všechny požadované dokumenty a dne 16. 10. 2006 podala u Městského úřadu v Novém Městě na Moravě žádost o prodloužení užívání stavby. Správa CHKO však následně vydala nesouhlasné stanovisko a žalovaný její postoj potvrdil. Stavební úřad neměl – jak se domnívá žalovaný – zahajovat řízení o odstranění stavby, neboť stavba stanice je jednak v souladu s veřejným zájmem a jednak tento veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody. Správní orgány se neřídily ustanovením § 2 odst. 4 správního řádu a nedbaly toho, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu. Na vybudování obdobného zařízení by stát musel vynaložit desítky milionů korun; naprosto se tedy neslučuje s veřejným zájmem, aby v důsledku rozhodnutí žalovaného musel stát zbytečně vynakládat takovou částku.

Žalobkyně proto navrhla, aby soud zrušil rozhodnutí vydaná v obou stupních.

Jak zdůraznil žalovaný ve vyjádření k žalobě, žalobkyně zcela pomíjí, že v roce 1994 získala souhlas s vydáním stavebního povolení na dočasnou stavbu „měřicí stanice Studnice“ pod podmínkou, že existence stavby bude k 31. 12. 2005 ukončena; je tedy bezpředmětná námitka, že žalobkyně od roku 2000 usilovala o prodloužení existence stavby. Podobně žalovaný vnímá i námitku nečinnosti Správy CHKO: žalobkyně nepodala žalobu na ochranu proti nečinnosti, ani jinak se ochrany před tvrzenou nečinností nedožadovala. Stejně tak není důvodná ani námitka vztahující se k postupu stavebního úřadu v řízení o odstranění stavby, neboť předmětem soudního přezkumu není ani postup, ani rozhodnutí stavebního úřadu. Zcela účelové je tvrzení žalobkyně o veřejném zájmu výrazně převažujícím nad zájmem ochrany přírody. Žalovaný nijak nezpochybňuje užitečnost poznatků získaných z provozu stanice; žalobkyně je ovšem soukromým subjektem a tyto poznatky jistě poskytuje ostatním za úplatu, takže je tu dán i její soukromý zájem na dalším provozu stanice. I vzhledem k tomu měla žalobkyně včas zajistit přemístění stanice na jiné vhodné místo, jak se ostatně zavázala již v roce 1994. Žaloba převážně líčí význam měřicí stanice; nijak však nedokládá, že žalobkyně od roku 1994 marně hledala jinou lokalitu pro umístění stanice. Je pak s podivem, že žalobkyně v roce 1994 bezvýhradně souhlasila s tím, že umístění stanice v lokalitě Studnice bude pouze dočasné. Současný postoj žalobkyně spíše nasvědčuje tomu, že pro žalobkyni bylo výhodnější žádné nové místo nehledat a spoléhat na to, že její provoz bude opět prodloužen.

Žalovaný proto navrhl zamítnutí žaloby.

Ze správního spisu soud zjistil, že dne 31. 1. 1994 vydala Správa CHKO souhlas s vydáním stavebního povolení na dočasnou stavbu „měřicí stanice Studnice“ za podmínky, že existence stavby bude k 31. 12. 2005 ukončena a pozemek bude uveden do původního stavu a že žalobkyně uzavře se Správou CHKO samostatnou dohodu o spolupráci.

Dne 13. 3. 2001 se Správa CHKO vyjádřila k návrhu žalobkyně na prodloužení doby trvání měřicí stanice do 31. 12. 2015. Uvedla, že jak Správa CHKO, tak stavební úřad vycházely ve svých předchozích rozhodnutích z toho, že stavba bude na svém místě jen dočasně, a to do konce roku 2005; žádný z účastníků se proti těmto závěrům neodvolal. Stavby měřicí stanice jsou v rozporu s ochranou krajinného rázu, a mj. též se schváleným plánem péče o CHKO Žďárské vrchy a s územním plánem velkého územního celku CHKO Žďárské vrchy. Z hlediska zájmu ochrany přírody proto nelze vydat souhlas k další existenci stavby. Mířil-li návrh ke změně vydaného rozhodnutí, je nutno doložit změnu rozhodných skutečností.

Dne 26. 5. 2005 podala žalobkyně ke Správě CHKO Žďárské vrchy žádost o prodloužení provozu námrazoměrné stanice ve Studnicích do 31. 12. 2015; v žádosti zdůraznila unikátnost lokality a užitečnost stanice a připojila vyjádření různých organizací i jednotlivců v tomto duchu. Dne 13. 10. 2005 proběhlo v této věci jednání za účasti žalobkyně, Správy CHKO i dalších subjektů. Dne 2. 1. 2006 požádala žalobkyně o změnu rozhodnutí Správy CHKO ze dne 31. 1. 1994. Dne 22. 6. 2006 předložila žalobkyně souhlasy vlastníků pozemků, na nichž byly jednotlivé stavby stanice umístěny a doložila své majetkoprávní vztahy ke stavbám. Dne 6. 12. 2006 žalobkyně předložila informace o nově připravovaném projektu technického výzkumu. Dne 20. 12. 2006 vyslovila Správa CHKO nesouhlas s prodloužením provozu stanice z hlediska § 44 odst. 1 a § 12 odst. 1 a 2 zákona č. 114/1992 Sb. Při svém rozhodování vycházela zejména z materiálů Vyhodnocení území CHKO ŽV z hlediska ochrany krajinného rázu (doc. Ing. arch. I. V., CSc. a kol., 1995) a Ochrana krajinného rázu CHKO Žďárské vrchy – preventivní hodnocení – krajinné celky (doc. Ing. arch. I. V., CSc., 2006) i z vlastního hodnocení podle interní metodiky. Stavbu měřicí stanice vyhodnotila Správa CHKO

jako kulturní dominantu s výrazně negativním působením, které zasahuje do harmonického měřítka a estetického vnímání v několika krajinných celcích. To se projevuje v hlavních pohledových osách, vymezujících horizontech a krajinářsky nejatraktivnějších partiích. V chráněné krajinné oblasti Žďárské vrchy je přitom prioritní zachovat nerušené horizonty krajinných celků a eliminovat stávající negativní dominanty, které svou výškovou hladinou přesahují čáru horizontu. Argumenty žalobkyně nepovažovala Správa CHKO za relevantní; v řízení nebyla prokázána jedinečnost lokality, její výlučnost pro provádění testů výrobků, naléhavá potřeba do budoucnosti zachovat fungování této lokality. Provádí-li žalobkyně některá měření (pro ČHMÚ) bezplatně, nedokládá to ještě obecný zájem a převahu tohoto zájmu nad veřejným zájmem deklarovaným zákonem č. 114/1992 Sb. Žalobkyně tedy nepředložila důkazy dokládající, že její záměr využívání stanice je veřejným zájmem, který převažuje nad zájmy chráněnými zákonem (§ 43 zákona č. 114/1992 Sb.).

Žalovaný ve svém rozhodnutí ze dne 2. 5. 2007 shledal, že nesouhlas Správy CHKO byl na místě: žalobkyně totiž nesplnila podmínku ukončit existenci stavby do konce roku 2005. Již v roce 1980 i v roce 1994 konstatovala Správa CHKO, že stavba je v rozporu se zájmy ochrany přírody zvláště chráněného území, a při rozhodování v roce 2006 nebylo prokázáno, že by v tomto ohledu došlo ke změně. Správa CHKO při rozhodování podle § 44 a § 12 zákona č. 114/1992 Sb. nehodnotí, zda existuje jiný veřejný zájem, nýbrž se zabývá tím, zda se existence předmětné stavby slučuje se zájmy ochrany přírody na dotčeném území.

Při jednání konaném dne 3. 11. 2010 setrvaly strany na svých procesních postojích. Žalobkyně opětovně předložila listiny dokládající nesouhlas různých institucí s ukončením činnosti stanice; upozornila také na nový projekt (Czech Globe), který výslovně počítá se zachováním a s renovací stanice.

Žaloba není důvodná.

Stanovisko Správy CHKO v této věci bylo vydáno podle § 12 odst. 1 a 2 a § 44 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. Ustanovení § 12 odst. 1 definuje pojem krajinného rázu a zásahů do něj, které spočívají zejména v umísťování a povolování staveb: tyto zásahy mohou být prováděny pouze s ohledem na zachování významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonické měřítka a vztahy v krajině. Podle § 12 odst. 2 je k umísťování a povolování staveb, jakož i jiným činnostem, které by mohly snížit nebo změnit krajinný ráz, nezbytný souhlas orgánu ochrany přírody. Podle § 44 odst. 1 nelze bez závazného stanoviska orgánu ochrany přírody učinit ohlášení stavby, vydat územní rozhodnutí, územní souhlas, stavební povolení, rozhodnutí o změně užívání stavby, kolaudační souhlas, je-li spojen se změnou stavby, povolení k odstranění stavby či k provedení terénních úprav podle stavebního zákona, povolení k nakládání s vodami a k vodním dílům, povolení k některým činnostem či udělit souhlas podle vodního zákona na území národního parku nebo chráněné krajinné oblasti.

Žalobkyně se v průběhu řízení před soudem, stejně jako v průběhu celého správního řízení, nijak nezabývala otázkou krajinného rázu a nijak nezpochybnila názor, že nesoulad stavby námrazoměrné stanice s krajinným rázem daného místa je pro věc zásadním kritériem. V podstatě tento aspekt přehlížela a setrvala na tom, že zdaleka nejvýznamnější je pro rozhodování orgánu ochrany přírody a krajiny skutečnost, že námrazoměrná stanice představuje cenný zdroj poznatků pro odbornou veřejnost i pro různé instituce a že jako takové jí nemůže být upíráno právo na další fungování.

V tom se ale žalobkyně mýlí. Jak na to již upozornil žalovaný – v reakci na odůvodnění rozhodnutí Správy CHKO, které se velmi podrobně věnovalo jednotlivým důvodům, jimiž žalobkyně dokládala užitečnost svých aktivit – jediným kritériem, které má orgán ochrany přírody hodnotit při rozhodování podle § 12 a § 44 zákona č. 114/1992 Sb., je to, zda stavba snižuje nebo mění krajinný ráz a zda tak činí způsobem, který je z hlediska ochrany krajiny nepřijatelný. Správa CHKO přitom ve svém rozhodnutí přesvědčivě vyložila, proč a jakým způsobem stavba narušuje vzhled okolní krajiny (narušování čáry lesa, rozbíjení čáry horizontu, snížení hodnoty dálkových průhledů a výhledů); soud nemá tomuto hodnocení co vytknout. Není pravda, že by snad správní orgány při tomto hodnocení opomenuly hledisko veřejného zájmu; naopak jejich rozhodování právě musí respektovat veřejný zájem na ochraně přírody a krajiny. Žalobkyně tvrdí, že správní orgány k existenci veřejného zájmu nepřihlíděly; opírá se však jen o své subjektivní přesvědčení, že ve veřejném zájmu je právě její vlastní činnost, a z ní především systematické shromažďování údajů o působení námrazy, nikoli ochrana přírody a krajiny na území chráněné krajinné oblasti. Soud nepopírá, že jde jistě o činnost užitečnou; o tom však orgán ochrany přírody v řízení ve věci zásahu do krajinného rázu nerozhoduje.

Zákon č. 114/1992 Sb. umožňuje v určitých případech, aby byla povolena výjimka ze zákazu ve zvláště chráněných územích, kam patří i chráněné krajinné oblasti (srov. § 43 zákona č. 114/1992 Sb., ve znění účinném v době vydání napadeného rozhodnutí: „*Výjimky ze zákazu ve zvláště chráněných územích podle §*

16, 26, 29, 34, § 35 odst. 2, § 36 odst. 2, § 45h a 45i v případech, kdy veřejný zájem výrazně převažuje nad zájmem ochrany přírody, povoluje v každém jednotlivém případě svým rozhodnutím vláda.“ Podle úpravy účinné od 1. 12. 2009 je tato možnost v některých případech i širší a výjimku lze udělit i tehdy, pokud povolovaná činnost významně neovlivní zachování stavu předmětu ochrany zvláště chráněného území.) Tuto cestu k možnému řešení své situace však žalobkyně nevyužila, a nemůže tedy vytýkat orgánu ochrany přírody, že ve svém rozhodnutí hájí veřejný zájem, k jehož ochraně byl zřízen.

Žalobkyně se svými námitkami neuspěla; jelikož v řízení o žalobě nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti, městský soud zamítl žalobu jako nedůvodnou.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalovanému pak v řízení o žalobě nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost za podmínek stanovených v § 102 a násl. s. ř. s. u Městského soudu v Praze, a to ve lhůtě dvou týdnů po doručení tohoto rozsudku. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Podle § 105 odst. 2 s. ř. s. musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze 3. listopadu 2010

JUDr. Eva Pechová v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Sylvie Kosková